

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege.
A hivatalos közzétételre az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/86/2025.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában – *dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó* alkotmánybíró párhuzamos indokolásával – meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a Budaörsi Járásbíróság 6.Szk.93/2024/2. számú végzése alaptörvény-ellenes, ezért azt az Alkotmánybíróság megsemmisíti.

Indokolás

I.

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (Dr. Orosz Krisztina ügyvéd) útján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján. Az indítványozó a Budaörsi Járásbíróság 6.Szk.93/2024/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását, valamint megsemmisítését kérte.
- [2] 1.1. Az indítványozó egy gazdasági társaság (a továbbiakban: Társaság) ügyvezetője, akit a [...] Vármegyei Rendőr-Főkapitányság [...]i Rendőrkapitánysága mint szabálysértési hatóság (a továbbiakban: Hatóság) a közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése szabálysértés miatt figyelmeztetésben részesített. A hatósági döntést az indítványozó kifogása alapján eljáró Budaörsi Járásbíróság 6.Szk.93/2024/2. számú végzésével hatályában tartott. A bíróság döntése, illetve az alkotmányjogi panasz előzménye a rendelkezésre álló iratok alapján az alábbiak szerint foglalható össze.
- [3] A Társaság tulajdonában álló gépjárművet, és annak vezetőjét rendőrségi intézkedés alá vonták, mely során az intézkedő rendőrök megállapították, hogy a gépjármű műszaki érvényességi ideje lejárt. A gépjármű vezetője a közlekedési szabályszegés tényét a helyszínen elismerte, ezért vele szemben helyszíni bírságot szabtak ki. Az intézkedő rendőrök a helyszínen megállapították, hogy a Társaság a gépjármű

tulajdonosa, illetve üzemeltetője, mely társaság önálló képviselőre jogosult személye az indítványozó ügyvezető mint vezető tisztségviselő. Az intézkedő rendőrök az indítványozóval szemben távollétében a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM–BM együttes rendelet (a továbbiakban: KRESZ) 5. § (3) bekezdés a) pontjába ütköző közlekedési szabály megszegése miatt feljelentést tettek. A Hatóság – korábbi határozatának meghallgatási kérelmet követő visszavonása után – az indítványozót a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabálysértési törvény) 224. § (1) bekezdése szerint minősülő közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése szabálysértés elkövetése miatt figyelmeztetésben részesítette. A Hatóság azért határozott így, mert az ügyvezető felelős a jármű karbantartásáért, azok műszaki állapotáért, amennyiben azt másik személyre át nem ruházza; a meghallgatási kérelem mellékletei között pedig olyan dokumentum nem szerepelt, amely a fentieket alátámasztotta volna.

- [4] Az indítványozó kifogása alapján eljáró Budaörsi Járásbíróság tárgyalás tartása nélkül döntött. A tényállást a bíróság az indítványozó írásbeli nyilatkozata, a szabálysértési ügyben tett feljelentés, a járműnyilvántartás és a cégkivonat adatai, a meghallgatási kérelem és a kifogás, az indítványozó szabálysértési priusza, illetve egyéb okiratok alapján állapította meg. A Budaörsi Járásbíróság az indítványozó kifogását nem találta alaposnak, a Hatóság határozatát hatályban tartotta.
- [5] A bíróság hivatkozott a Szabálysértési törvény 2. § (1) bekezdésére, továbbá a törvény kommentárjára, arra, hogy a cselekmény emberi magatartást jelent; egy jogi személynek minősülő gazdasági társaság által előidézett sérelem vagy veszély, illetve mulasztás mögött mindig egy természetes személy jogsértése keresendő, vagyis azt kell vizsgálni, hogy kinek a cselekménye vagy mulasztása folytán következett be a jogellenes állapot.
- [6] A bíróság megállapította, hogy a gépjármű tulajdonosa és üzemeltetője a Társaság, amelynek önálló képviselői joggal rendelkező vezető tisztségviselője az indítványozó. A bíróság döntésében kitért a gépjármű tulajdonosa és üzemeltetője elhatárolásának kérdésére és az üzemeltetőt terhelő kötelezettségekre, a kötelezettségek teljesítéséért való felelősségre.
- [7] A bíróság szintén kitért a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) jogi személy képviselőt érintő szabályokra. A jogi személy képviselőt törvényből fakadóan a vezető tisztségviselő látja el, aki a képviselői jogát önállóan gyakorolja. A cselekvőképtelennek minősülő jogi személy szükségszerűen is közreműködő tevékenységére szorul jogcselekmény kifejtése érdekében. A jogi személy képviselő nélkül nem lenne képes külső jogviszonyokban részt venni,

jognyilatkozatot tenni és elfogadni, reálcselekményt végrehajtani. A Budaörsi Járásbíróság szerint a „jogi személy cselekvőképtelensége okán megkívánt törvényes és szükségszerű képviselő az, amely megalapozza a jogi személynek minősülő gazdasági társaság önálló képviselői joggal felruházott vezető tisztségviselőjének a jogi személy által elkövetett közlekedési szabályszegés miatti felelősségre vonhatóságát, és ezzel annak a joghézagnak a vonatkozó jogszabályi rendelkezések összefűzésével és egymásból történő levezetésével történő áthidalását, amely a konkrét szabályozás hiánya miatt tenné lehetővé egy jogi személy számára a felelősség alóli mentesülést.”

- [8] A Budaörsi Járásbíróság arra az álláspontra jutott, hogy mivel a közlekedési szabályszegés és az ezzel együtt megvalósított szabálysértés kimerítésére alkalmas cselekmény elkövetése miatt a jogi személynek minősülő gazdasági társaság szabálysértési eljárás keretében nem vonható felelősségre, helyette a törvényes képviselőt önállóan és szükségszerűen ellátó természetes személy, a gazdasági társaság ügyvezetője, az indítványozó tehető felelőssé. A bíróság figyelembe vette azt is, hogy nem merült fel arra utaló adat, illetve arra az indítványozó sem hivatkozott, hogy a gépjármű más természetes vagy jogi személy üzemeltetésében lett volna. „A KRESZ 5. § (3) bekezdésének a) pontjában előírt közlekedési szabálynak ugyanis csak a cselekvőképtelen jogi személy képviselőt ellátó vezető tisztségviselő tudott volna eleget tenni azzal, hogy a közúti közlekedés során a KRESZ 5. § (1) bekezdésének a) pontjában előírt közlekedési szabály megszegése miatt tetten ért gépjárművezető számára megtiltotta és megakadályozta volna a gépjárművel történő elindulást, mint ahogyan a közúti közlekedési igazgatási feladatokról, a közúti közlekedési okmányok kiadásáról és visszavonásáról szóló 326/2011. (XII.28.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 46. § (4) bekezdése alapján ugyancsak ő jogosult és köteles arra is, hogy az általa képviselt jogi személy üzemeltetésében lévő gépjármű műszaki érvényességének megvizsgálása iránt a szükséges intézkedéseket tegye.” Sem a KRESZ, sem pedig a Szabálysértési törvény nem rendelkezik arról, hogy abban az esetben, ha az üzemeltető a jogi személy az üzemeltetőt terhelő kötelezettség elmulasztása miatt tartozik-e, és ha igen, ki tartozik jogi felelősséggel. Azonban az üzemeltető az érintett közlekedési szabály, illetve más jogszabály megszegése miatti felelősség alóli mentesülését nem eredményezhet az a tény, hogy jogi személynek minősül.
- [9] 1.2. Az indítványozó a Budaörsi Járásbíróság végzésével szemben benyújtott alkotmányjogi panaszában az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésére, valamint XXVIII. cikk (1), (4) és (7) bekezdéseire hivatkozott az alábbiak szerint.

- [10] Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében meghatározott tisztességes bírósági eljáráshoz való joga körében a bíróság *contra legem* önkényes jogalkalmazására, kiterjesztő jogértelmezésére hivatkozott. Az eljárt bíróság hatályos, egyértelmű és alkalmazandó jogszabályi rendelkezés helyett alkalmazott *contra legem* jogértelmezése egyben alapjogsértő is, mert az indítványozó szabálysértési felelősségét elkövetői minősége hiányában állapította meg. Az indítványozó – az Alaptörvény XXVIII. cikk (4) bekezdésének sérelmére írtakra való hivatkozás mellett – előadta, hogy a bíróság kiterjesztő jogértelmezésével a jogi személy üzembentartó helyett az önálló képviselőre jogosult ügyvezetőt tekintette üzembentartónak a szabálysértési felelősség megállapíthatósága érdekében.
- [11] Az indítványozó utalt az alkotmányos büntetőjog követelményeinek szabálysértési eljárásokban való érvényesülésére, az Alaptörvény XXVIII. cikk (4) bekezdésének sérelmére. Az alkotmányjogi panasz érvelése alapja, hogy a KRESZ 5. § (3) bekezdés a) pontja az üzembentartó kötelezettségét rögzíti, jogszabály nem tartalmaz eltérő szabályozást a jogi személyek esetére. Az indítványozó szerint jogalap hiányában állapították meg felelősségét egy másik jogalanyt terhelő kötelezettség elmulasztása miatt. Jogszabályi rendelkezés hiányában a vele szemben alkalmazott szankció alaptörvény-ellenes, mert a jogszabály szerint az üzembentartót terhelő kötelezettség megsértése miatt a szabálysértési felelősség nem őt terheli. „A jogi személynek betudható bármiféle jogszerű vagy jogellenes magatartásért automatikusan és közvetlenül nem tehető felelőssé az ügyvezető [...]”. Az indítványozó szerint a jogi személy működésével kapcsolatos cselekményekért van lehetőség az egyéni büntetőjogi felelősség megállapítására, azonban ekkor a büntető törvények kifejezetten és egyértelműen tartalmazzák ennek feltételeit. A jogállami büntetőjog és a bírói önkény tilalma, valamint a *nullum crimen sine lege* és a *nulla poena sine lege* elvek összefüggése alapján a bírósági döntés az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében megfogalmazott jogállamiság követelményét is sérti.
- [12] Az indítványozó Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt hatékony jogorvoslathoz való joga sérült, mert erre irányuló indítványa ellenére nem hallgatták meg sem a hatósági, sem pedig a bírósági eljárás során.

II.

- [13] 1. Az Alaptörvény indítvánnyal érintett rendelkezései:
„B) cikk (1) Magyarország független, demokratikus jogállam.”
„XXVIII. cikk (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és

pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

[...]

(4) Senki nem nyilvánítható bűnösnek, és nem sújtható büntetéssel olyan cselekmény miatt, amely az elkövetés idején a magyar jog vagy – nemzetközi szerződés, illetve az Európai Unió jogi aktusa által meghatározott körben – más állam joga szerint nem volt bűncselekmény.

[...]

(7) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.”

[14] 2. Az indítvány elbírálása szempontjából releváns jogszabályi rendelkezések:

Szabálysértési törvény

„1. § (1) Szabálysértés az az e törvény által büntetni rendelt tevékenység vagy mulasztás, amely veszélyes a társadalomra.”

„2. § (1) Szabálysértés miatt az vonható felelősségre, akinek a cselekménye szándékos vagy gondatlan, kivéve, ha a szabálysértést meghatározó jogszabály csak a szándékos elkövetést bünteti.”

„224. § (1) Aki a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM–BM együttes rendeletben (a továbbiakban: KRESZ) meghatározott közúti közlekedés szabályait megszegi, ha a 217–222. §-a szerinti szabálysértés nem valósul meg, szabálysértést követ el.”

KRESZ

„5. § (1) A közlekedésben olyan járművel szabad részt venni,

a) amelynek jogszabályban meghatározott érvényes hatósági engedélye van;

[...]

(3) Ha a jármű az (1) bekezdésben foglalt rendelkezéseknek nem felel meg;

a) az üzemben tartó nem engedheti meg, hogy a vezető a járművel elinduljon és az elindulást köteles megakadályozni;”

III.

[15] 1. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges dönteni. Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt megvizsgálta, hogy teljesültek-e az indítvány befogadhatóságának Abtv.-ben meghatározott feltételei.

- [16] 1.1. Azt Abtv. 30. §-a alapján a Abtv. 27. §-a szerinti az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az indítványozó alkotmányjogi panaszát 2025. január 6. napján, határidőben nyújtotta be. Az indítványozó az alapügyben fél volt, alkotmányjogi panasz benyújtására jogosult, érintettsége megalapozott. A bírósági végzéssel szemben a rendes jogorvoslat kizárt, így az indítvány e tekintetben is megfelel a törvényi feltételeknek.
- [17] 1.2. Az alkotmányjogi panasz részben megfelel az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében foglalt határozott kérelem feltételeinek. Az indítvány megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést [a) pont]; megjelölte az Alkotmánybíróság által vizsgálandó bírói döntést és az Alaptörvény megsértett rendelkezéseit [c) és d) pont]; illetve kifejezett kérelmet tartalmaz a támadott bírói döntés megsemmisítésére [f) pont].
- [18] Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) és e) pontjai szerint az alkotmányjogi panasz akkor tartalmaz határozott kérelmet, ha megjelöli az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét, illetve egyértelmű indokolást ad elő arra nézve, hogy a bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az indítvány érdemi elbírálásának akadálya, ha az indokolás hiányosságai miatt a kérelem nem felel meg a határozottság követelményének, illetve nem kapcsolja össze alkotmányjogilag értékelhető módon az Alaptörvény felhívott rendelkezését a sérelmezett döntéssel {lásd például: 3058/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [11]; 34/2014. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [212]; lásd még: 3434/2025. (XII. 15.) AB végzés, Indokolás [13]}. Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésének sérelmét abban látta, hogy őt az eljárások során nem hallgatták meg. Az indítványozó ennek állítása mellett alkotmányjogilag releváns érvelést nem adott elő arra, hogy meghallgatásának hiánya miatt eredményezte a hatékony jogorvoslathoz való joga sérelmét. Az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy az indítványozó a meghallgatási kérelem előterjesztését követően hozott hatósági határozattal szemben jogorvoslattal élt, kifogást terjesztett elő, melyben a rendelkezésre álló iratok alapján az indítványozó tárgyalás tartását nem kérte.
- [19] Az indítvány ebben az elemében nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontjában foglalt követelménynek.
- [20] 1.3. Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésére, a jogállamiság megsértésére önállóan nem alapítható alkotmányjogi panasz, mert az nem tekinthető Alaptörvényben

biztosított jognak. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint alkotmányjogi panaszt az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének sérelmére csak kivételes esetben, a visszaható hatályú jogalkotás és jogalkalmazás, valamint a felkészülési idő hiánya esetén lehet alapítani {3323/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [9]; 3120/2023. (III. 14.) AB végzés, Indokolás [17]}. Az indítványozó indokolásában nem ezekre a körülményekre hivatkozott, azonban az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének megsértését nem önállóan, hanem az Alaptörvény XXVIII. cikk (4) bekezdésére tekintettel állította. Az alkotmányjogi panasz ezért ezen elemében, az Alaptörvény XXVIII. cikk (4) bekezdésével összefüggésben értékelhető.

- [21] 1.4. Az Abtv. 29. §-a alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását.
- [22] A vizsgált ügyben a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét veti fel, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (4) bekezdéseivel összhangban áll-e az a bírói jogértelmezés, melynek értelmében a KRESZ-ben meghatározott, jelen esetben a jogi személy üzembentartóra vonatkozó szabály megszegéséért a szabálysértési felelősség megállapítása annak törvényes és szükségszerű képviseletét önállóan ellátó vezető tisztségviselő képviseleti jogán alapul.
- [23] 2. Az Alkotmánybíróság az Ügyrend 31. § (6) bekezdése alapján külön befogadási eljárás lefolytatása nélkül érdemben bírálta el az ügyet.

IV.

- [24] Az alkotmányjogi panasz az alábbiak szerint megalapozott.
- [25] 1. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése esetén a Budaörsi Járásbíróság kiterjesztő, *contra legem* önkényes jogértelmezését sérelmezte. Az eljáró bíróság a KRESZ-ben meghatározott, a jogszabály alapján az üzembentartót terhelő kötelezettség nem teljesítésének vizsgálata során az indítványozót mint önálló képviseletre jogosult ügyvezetőt tekintette üzembentartónak, így jogszabályi rendelkezés, elkövetői minőség hiányában állapította meg az indítványozó szabálysértési felelősséget.
- [26] Az Alkotmánybíróság a 20/2017. (VII. 18.) AB határozatában a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot és az önkényes jogalkalmazás tilalmát összekapcsolta. Az

Alkotmánybíróság döntésében elvi élel kimondta: „[a] bírói függetlenségnek nem korlátja, sokkal inkább biztosítéka a törvényeknek való alávetettség: a bírónak a határozatait a jogszabályok alapján kell meghoznia. Ha a törvénynek való alávetettségtől a bíróság eloldja magát, saját függetlenségének egyik tárgyi alapját vonja el. A vonatkozó jogszabályokat be nem tartó bíróság lényegében visszaél saját függetlenségével, amely adott esetben ezen keresztül a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmét okozhatja. Az a bírói ítélet, amely alapos ok nélkül hagyja figyelmen kívül a hatályos jogot, önkényes, fogalmilag nem lehet tisztességes, és nem fér össze a jogállamiság alapelvével” (Indokolás [23]).

[27] Azonban a *contra legem* jogalkalmazás csak kivételesen, szigorú feltételek fennállása esetén ér fel a *contra constitutionem*, alaptörvény-ellenesség szintjére, és vezethet a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelméhez. A bírói jogértelmezés kirívó – alapjogi relevanciát elérő – hibája jellemzően akkor merülhet fel, ha a következő (egymást erősítő) feltételek együttes fennállása megállapítható. Egyrészt a bíróság a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog mint eljárásjogi jellegű alapjog egy aspektusát, az indokolási kötelezettséget sértő módon nem indokolja meg, hogy az adott jogkérdésre irányadó, hatályos jogi normákat miért nem alkalmazta. Másrészt, ezzel párhuzamosan, ha a bíróság a jogkérdésre nyilvánvalóan vonatkozó jogi normákat nem veszi figyelembe. Harmadrészt, ha a bíróság döntését egy olyan bírósági joggyakorlatra alapítja, amelynek alapjául szolgáló jogi normákat a jogalkotó új jogi szabályozás elfogadásával és hatálybaléptetésével összefüggésben kifejezetten hatályon kívül helyezett {20/2017. (VII. 18.) AB határozat, Indokolás [29]}. Az Alkotmánybíróság a 23/2018. (XII. 28.) AB határozatban megállapította, hogy a bírói jogértelmezés akkor is *contra constitutionem* önkényessé válik, ha a bíróság az Alaptörvény 28. cikkében foglalt jogértelmezési szabályokat kifejezetten figyelmen kívül hagyja (Indokolás [28]).

[28] Az Alkotmánybíróság eddigi gyakorlatában a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog érvényesülésének megítélését minden esetben tartalmi vizsgálathoz kötötte: „elemezte az alapjog állított sérelmére vezető jogszabályi környezetet és bírói döntést, a szabályozás célját és a konkrét ügy tényállását, majd pedig – mérlegelés eredményeként – mindezekből vont le következtetéseket az adott esetre nézve megállapítható alapjogsérelemre nézve” {lásd: 20/2017. (VII. 18.) AB határozat, Indokolás [17]; vö. 3102/2017. (V. 8.) AB határozat, Indokolás [18]; 23/2018. (XII. 28.) AB határozat, Indokolás [27]; 24/2020. (X. 15.) AB határozat, Indokolás [24]}.

- [29] 2. Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt megvizsgálta a jogszabályi környezetet, így az indítványozó ügyében releváns szabálysértési felelősségi, illetve a közlekedési szabályokat.
- [30] 2.1. A Szabálysértési törvény 1. § (1) bekezdése szerint a szabálysértés az az e törvény által büntetni rendelt, társadalomra veszélyes tevékenység vagy mulasztás. A szabálysértés megállapításának alapja a cselekmény – tevékenység vagy mulasztás –, amely emberi magatartást jelent. A szabálysértési felelősség a Szabálysértési törvény 2. § (1) bekezdése alapján vétkességi alapú, szabálysértés miatt az vonható felelősségre, akinek a cselekménye szándékos vagy gondatlan, kivéve, ha a szabálysértést meghatározó jogszabály csak a szándékos elkövetést bünteti. A szabálysértési felelősség tehát egy, a természetes személy jogellenes magatartása, cselekménye esetére, felróhatósági alapon megállapítható felelősségi forma.
- [31] A Szabálysértési törvény 224. §-a szabályozza az indítványozó esetén megállapított közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése tényállását, amely szerint „[a]ki a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM–BM együttes rendeletben [...] meghatározott közúti közlekedés szabályait megszegi, ha a 217–222. §-a szerinti szabálysértés nem valósul meg, szabálysértést követ el”.
- [32] A közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése kerettényállás, amelyet a KRESZ tölt ki tartalommal. A vizsgált ügyben a KRESZ releváns közúti közlekedési szabályokat tartalmazó rendelkezései szerint „[a] közlekedésben olyan járművel szabad részt venni, [...] amelynek jogszabályban meghatározott érvényes hatósági engedélye van”. Az előírásnak való megfelelés hiányában (jelen esetben lejárt műszaki érvényességgel) a gépjármű üzemeltetője nem engedheti meg, hogy a vezető a gépjárművel elinduljon, az elindulást köteles megakadályozni [5. § (1) bekezdés a) pont; 5. § (3) bekezdés a) pont].
- [33] A hivatkozott rendelkezés alapján a közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése kerettényállást kitöltő KRESZ-ben előírt magatartás, kötelezettség címzettje az „üzemben tartó”.
- [34] 2.2. A közúti közlekedési nyilvántartásról szóló 1999. évi LXXXIV. törvény 2. § 9. pontja alapján az üzemeltető „a jármű tulajdonosa, illetve akit a jármű jogszerű üzemeltetésére szerződés vagy más hitelt érdemlően igazolt jogcím alapján a járműnyilvántartásba bejegyeztek”. A járműnyilvántartásban tulajdonosként és üzemeltetőként is természetes vagy nem természetes személyt lehet feltüntetni. Tulajdonosként, aki a jármű tulajdonjogának jogszerű megszerzését, származását, továbbá eredetiségét a Korm. rendeletben foglaltak szerint igazolja, míg

- üzembentartóként azt, aki a jármű jogszerű üzemeltetésére szerződés vagy más, hitelt érdemlően igazolt jogcím alapján jogosult [Korm. rendelet 46. § (1) és (3) bekezdése].
- [35] A közúti járművek műszaki megvizsgálásáról szóló 5/1990. (IV. 12.) KöHÉM rendelet 2. § (15) bekezdésének *k)* pontja szerint az üzembentartó, „aki vagy amely a járművet tulajdonosként üzemelteti, vagy aki számára a tulajdonos engedélyezte a jármű üzemeltetését”.
- [36] Az üzembentartó a Korm. rendelet 46. § (4) bekezdése alapján teljes körűen gyakorolja a jármű használatával és forgalomban tartásával kapcsolatos jogokat, valamint felelős az üzembentartót terhelő kötelezettségek teljesítéséért. Ez magában foglalja a gépjármű időszakos vizsgálati kötelezettségét. Az üzembentartó felelőssége, hogy a forgalomban tartott járműve megfeleljen a műszaki követelményeknek [a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény (a továbbiakban: Kkt.) 24. § (1) bekezdése]. A Kkt. 24. § (2) bekezdése szerint a járművek megfelelőségét pedig a közlekedési hatóság ellenőrzi az időszakos vizsgálaton, mely során a közlekedési hatóság a jármű műszaki alkalmasságának érvényességi idejét a jármű forgalmi engedélyébe bejegyezi [Korm. rendelet 76. § (2) bekezdés].
- [37] A fentiek alapján a jármű üzembentartója a tulajdonos, vagy akit a járműnyilvántartásba üzembentartóként bejegyeztek. Üzembentartó lehet mind természetes, mind pedig jogi személy. Az üzembentartó felelőssége, hogy a jármű műszaki követelményeknek megfeleljen, illetve őt terheli a gépjármű időszakos, műszaki vizsgáztatásának kötelezettsége.
- [38] 3. A jogszabályi háttér áttekintését követően az Alkotmánybíróság azt vizsgálta, hogy a Budaörsi Járásbíróság *contra legem* jogalkalmazása az ügyben megállapítható volt-e.
- [39] A Szabálysértési törvény a KRESZ szabályát megszegő személy magatartását rendeli szankcionálni, így annak elkövetője – jelen esetben – aki a lejárt műszaki érvényességgel rendelkező jármű elindulását nem akadályozta meg. A KRESZ a tárgyi magatartást a jármű üzembentartójától várja, az ő kötelezettségévé teszi. Az eljárás során nem volt vitatott, így mind a Hatóság, mind pedig a Budaörsi Járásbíróság megállapította, hogy az érintett gépjármű tulajdonos-üzembentartója a Társaság volt, amely társaság önálló képviselőjére jogosult személye az indítványozó.
- [40] Az eljárás bíróság figyelemmel arra, hogy gazdasági társaság szabálysértési eljárás keretében nem vonható felelősségre, és sem a KRESZ, sem pedig a Szabálysértési törvény nem tartalmaz konkrét rendelkezést a kötelezettségek elmulasztása miatti felelősség kérdéséről arra az esetre, ha az üzembentartó jogi személy, a jogi személy

törvényes és szükségszerű, a vezető tisztségviselőt illető önálló képviseleti jogból indult ki.

- [41] A fentiek alapján megállapítható, hogy a Budaörsi Járásbíróság kifejezett jogszabályi rendelkezés hiányában, arra való hivatkozással, a KRESZ-ben meghatározott közúti közlekedési szabályt megszegő személyt, a szabálysértési tényállás alanyát meghatározó szabályt kiterjesztő módon, a Ptk. rendelkezéseire alapítottan értelmezte, amely kiterjesztő értelmezés a szabálysértési felelősség megállapítását célozta.
- [42] 4. Az Alkotmánybíróság a kifejtettek alapján azt vizsgálta, hogy a Budaörsi Járásbíróság jogértelmezése, amely jogszabályi előírásban kifejezetten az üzembentartót, ez esetben a jogi személy Társaságot terhelő kötelezettség esetén helyette a vezető tisztségviselőjének szabálysértési felelősségét állapította meg, elérje a *contra constitutionem* alaptörvény-ellenesség szintjét.
- [43] 4.1. Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt hangsúlyozza, hogy az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdése d) pontja, valamint az Abtv. 27. §-a alapján hatásköre a bírói döntés Alaptörvénnyel való összhangjának vizsgálatára terjed ki.
- [44] A tényállás megállapítása és az ehhez vezető bizonyítékok felvétele és értékelése, valamint a jogszabályok értelmezése a bíróságok hatáskörébe tartozó kérdés {3092/2019. (V. 7.) AB végzés, Indokolás [13]}. Az Alkotmánybíróság a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során tartózkodik attól, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó, kizárólagos törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon {3137/2013. (VII. 2.) AB végzés, Indokolás [9]; 3272/2024. (VII. 12.) AB végzés, Indokolás [37]}. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint „[a] jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható. Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga [...] nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti »szuperbíróság« szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]}.
- [45] Azonban az Alaptörvény 28. cikke a bíróságok kötelezettségévé teszi a jogszabályok Alaptörvény rendelkezéseivel összhangban történő értelmezését. Amennyiben az eljáró bíróság által választott jogértelmezés túllép az Alaptörvényből fakadó értelmezési tartomány keretein, az már szükségképpen a bírói döntés alaptörvény-

ellenességét fogja eredményezni, mely szempont vizsgálata már az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozik {lásd: 14/2023. (VII. 24.) AB határozat, Indokolás [29]}.

- [46] 4.2. Az Alkotmánybíróság az alapul fekvő ügyben sem önmagában a bíróság jogértelmezését, hanem azt vizsgálta, hogy a jogszabályi rendelkezés kiterjesztő értelmezéséhez vezető jogalkalmazás az alaptörvény-ellenesség szintjét eléri-e. A támadott döntés alkotmánybírósági vizsgálata is kizárólag arra korlátozódott, hogy azzal, hogy a bíróság a Ptk. rendelkezéseit alkalmazta a Szabálysértési törvény tényállását kitöltő KRESZ 5. § (3) bekezdés *a*) pontjában *expressis verbis* „üzemben tartó”-t rögzítő rendelkezés értelmezése során, az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes bírósági eljáráshoz való jog követelményeinek megfelelően járt-e el.
- [47] A Budaörsi Járásbíróság a Szabálysértési törvény, illetve a KRESZ kifejezett rendelkezése hiányában az ügyvezető indítványozónak tulajdonította a KRESZ-ben meghatározott szabály megszegését, mert (i) a közlekedési szabályszegés és az ezzel együtt megvalósított szabálysértés kimerítésére alkalmas cselekmény elkövetése miatt a gazdasági társaság szabálysértési eljárás keretében nem vonható felelősségre, ami miatt helyette a jogi személy törvényes képviselőjét önállóan és szükségképpen ellátó természetes személy, a vezető tisztségviselő tehető felelőssé; (ii) mert csak a cselekvőképtelen jogi személy képviselőjét ellátó vezető tisztségviselő tudott volna eleget tenni a KRESZ-ben meghatározott magatartásnak azzal, hogy a gépjármű vezetője számára a jármű elindulását megtiltotta és megakadályozta volna; illetve (iii) a Korm. rendelet 46. § (4) bekezdése alapján ő jogosult és köteles a képviselt jogi személy üzemeltetésében lévő jármű műszaki érvényességének megvizsgálása iránt a szükséges intézkedéseket megtenni.
- [48] 4.2.1. A bírósági döntés a Ptk. rendelkezéseire, annak 2:8. § (1) bekezdésére, 3:1. § (1) és (2) bekezdésére, illetve 3:29. § (1) és (2) bekezdéseire támaszkodott. Az indokolás szerint a jogi személy cselekvőképességének hiánya miatt szükséges egy olyan természetes személy (a jogi személy képviselője), akinek a magatartását a jogi személynek kell betudni.
- [49] A hivatkozott rendelkezések értelmében a jogi személy jogképes, jogai és kötelezettségei lehetnek. Emellett a jogi személy cselekvőképességgel nem rendelkezik. A jogi személy cselekvőképességének hiánya miatt szükséges, hogy a jogcselekménye kifejtése, jogok és kötelezettségek szerzése érdekében képvisellel rendelkezzen, nevében és képviselőjében végső soron egy természetes személy járjon el, tegyen jognyilatkozatot. Az így tett jognyilatkozatok közvetlenül a képviseltet

jogosítják és kötelezik [Ptk. 6:11. §]. A jogi személy képviselőjét a vezető tisztségviselő [Ptk. 3:29. § (1) bekezdés], jelen esetben az ügyvezető indítványozó látja el, aki a képviselői jogot önállóan gyakorolja.

[50] A Ptk. – 1. § (1) bekezdése alapján – a személyek alapvető vagyoni és személyi viszonyait szabályozza, annak hatálya nem terjed ki a személyek büntetőjogi, illetve szabálysértési felelősségére. A képviselői jog a jogi személynek betudható magatartások, jogcselekmények külvilágban való megjelenését szolgálja. Önmagában a jogi személy képviselőjére való jogosultság szabálysértési felelősséget nem keletkeztet.

[51] 4.2.2. A szabálysértési felelősség a természetes személy jogellenes magatartása esetére, felróhatósági alapon megállapítható felelősségi forma.

[52] A szabálysértési jog, így a szabálysértési felelősségre vonás a büntetőjoggal szoros összefüggésben áll. A szabálysértési felelősségre vonás büntető igazságszolgáltatással való szoros kapcsolódására az Alkotmánybíróság elsőként 63/1997. (XII. 12.) AB határozatban mutatott rá. Az Alkotmánybíróság a szabálysértésekről szóló 1968. évi I. törvény egyes rendelkezései alkotmányosságának vizsgálata során megállapította, hogy „[a] szabálysértési felelősség – legyenek bár az elkövetett jogsértések igazgatásellenesek vagy kriminális jellegűek – alapvetően »bűnfelelősség«, azaz természetes személy múltban elkövetett jogsértésére válaszol, s a felróhatóság alapján meghatározott – represszív jellegű – joghátrányt helyez kilátásba (ABH 1997, 365, 371.). Az Alkotmánybíróság a 176/2011. (XII. 29.) AB határozatában az előbbieket fenntartotta. A határozat szerint „[a]kár közigazgatás-ellenes, akár kriminális cselekményről van szó, a szabálysértés a büntető anyagi jog talaján áll, s a felelősségi szabályok terén a büntetőeljárás egyes elemeiből építkezik” (ABH 2011, 622, 625.). A 38/2012. (XI. 14.) AB határozat már a Szabálysértési törvény vizsgálata során arra hívta fel a figyelmet, hogy a korábbi szabályokhoz képest a Szabálysértési törvény „kizárólag a »kriminális cselekmények« elleni fellépés eszközeként szabályozza a szabálysértést. A törvény preambuluma »[a] társadalmi együttélés általánosan elfogadott szabályait sértő vagy veszélyeztető, a bűncselekményként történő büntetni rendeléshez szükséges kockázatokkal és veszélyességgel azonban nem rendelkező kriminális cselekmények elleni hatékony fellépés« biztosításában határozza meg a törvényi szabályozás célját” (Indokolás [23]). Az Alkotmánybíróság határozatában kiemelte, hogy „[a] [Szabálysértési törvény] mind felelősségi dogmatikájában, mind az eljárás szabályozásában büntetőjogi és büntető eljárásjogi megoldásokat alkalmaz. (Pl. A [Szabálysértési törvény] 29. §-a kimondja, hogy a szándékosság és a gondatlanság, a kísérlet, a felbujtó, a bűnsegéd, a

hozzátartozó, a csoportos elkövetés, a nagy nyilvánosság fogalmára, valamint a büntethetőséget kizáró okokra a Büntető Törvénykönyvről szóló törvény által meghatározottakat a szabálysértésekre is alkalmazni kell. De ebbe a körbe tartozónak lehet tekinteni a halmazati büntetésre, az ismételt elkövetésre vonatkozó szabályozást, vagy a szabálysértési nyilvántartás szabályait is.)” (Indokolás [25]). Azzal, hogy a Szabálysértési törvény a szabálysértést kriminális cselekményként értékeli, szabályozását a „bagatell” büntetőjog irányába toltta el (Indokolás [26]). Döntésében az Alkotmánybíróság – korábbi döntései alapján – utalt arra, hogy kriminális jellegére tekintettel a szabálysértési eljárás meg kell, hogy feleljen a büntetőeljárással szemben támasztott legalapvetőbb alkotmányos követelményeknek {Indokolás [34]; hivatkozva például:18/2020. (VII. 21.) AB határozat, Indokolás [79]}

- [53] 4.2.3. Az Alkotmánybíróság korábbiakban ismertetett gyakorlata szerint a *contra legem* jogalkalmazás kivételesen a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelméhez vezethet. A gyakorlat alapján a bírói jogértelmezés kirívó – alapjogi relevanciát elérő – hibája merül fel, ha a bíróság a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog mint eljárásjogi jellegű alapjog egy aspektusát, az indokolási kötelezettséget sértő módon nem indokolja meg, hogy az adott jogkérdésre irányadó, hatályos jogi normákat miért nem alkalmazza.
- [54] Az Alkotmánybíróság a Budaörsi Járásbíróság döntésének vizsgálatát követően arra a következtetésre jutott, hogy a bíróság nem a vonatkozó, az ügyre alkalmazandó jog figyelembe vételével járt el, amikor a szabálysértési felelősséget a Ptk. rendelkezéseire alapította, figyelmen kívül hagyva a Szabálysértési törvény szabályait. Jogalkalmazása során a bíróság arra törekedett, hogy kifejezett jogszabályi rendelkezés hiányában elkerülje azt a nem kívánt állapotot, hogy egy jogellenes magatartás felelősségre vonás nélkül maradjon.
- [55] Azonban a fenti cél érvényesítése érdekében sem hagyható figyelmen kívül az, hogy a Szabálysértési törvény 1–2. §-a alapján a szabálysértési jog a természetes személy jogellenes magatartására, cselekményére felróhatósági alapon válaszol, alkalmaz jogkövetkezményt, így jelen esetben figyelmeztetést. A jogi személy által előidézett veszély mögött is egy természetes személy jogsértése keresendő. Vizsgálandó ezért az, hogy a jogellenes magatartás mely természetes személynek tudható be, ahogy vizsgálandó, hogy a szándékosság vagy gondatlanság fennáll-e.
- [56] A rendelkezésre álló iratok alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozót a hatósági eljárás során nem hallgatták meg, az eljáró bíróság pedig – mivel az indítványozó kifogásában a tárgyalás tartását nem kérte, és azt a bíróság sem tartotta szükségesnek – tárgyalást nem tartott, az ügyet a rendelkezésre álló

iratok alapján bírálta el. A Budaörsi Járásbíróság a felelősség kérdésében tehát a jogszabályi előírások, azok értelmezése, illetve a rendelkezésre álló bizonyítékok, iratok alapján döntött, a tárgyalás mellőzése folytán bizonyítást nem rendelhetett el. Ugyanakkor az eljárt bíróság döntésének indokolásából az tűnik ki, hogy a bíróság döntése során a Ptk. rendelkezéseit alkalmazta, illetve olyan, az indítványozó kötelezettségét meghatározó megállapításokat tett, amelyek alapja az indokolásból nem ismerhető fel. Az indokolásból nem állapítható meg, hogy azon felül, hogy az indítványozó az üzembentartó Társaság önálló képviselőjét ellátó ügyvezetője, mi alapján volt köteles a szükséges intézkedések elvégzésére, mi alapján állapítható meg a szabálysértési tényállás elkövetése miatti személyes, szubjektív felelőssége. A Budaörsi Járásbíróság a rendelkezésre álló iratok alapján nem folytatta le annak teljesskörű vizsgálatát, hogy a törvényes és szükségszerű képviselőt önállóan ellátó ügyvezető indítványozónak a számára felrótt magatartás valóban betudható lett volna, az előírt magatartás tanúsítására valóban ő lett volna köteles. Ezért a Budaörsi Járásbíróság azzal, hogy – indokolása alapján – kizárólag egy, a felelősség alapjául szolgáló törvénytől eltérő másik törvény értelmezésén alapuló jogalkalmazással jutott a személyes felelősség megállapítását megalapozó következtetésre, így lényegében nem a Szabálysértési törvény, hanem a Ptk. rendelkezéseire alapította döntését.

[57] 4.3. A vizsgált ügyben, annak valamennyi körülményére figyelemmel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az eljárt bíróság értelmezése az alaptörvény-ellenesség szintjét elérő, *contra constitutionem* jogértelmezést eredményezett. A Budaörsi Járásbíróság a nélkül értelmezte kiterjesztő módon a szabálysértési felelősséget megalapozó KRESZ rendelkezést, hogy kifejezett indokát adta volna annak, hogy a Ptk. rendelkezésein felül mely alapon állapítható meg, hogy a szabálysértési felelősséget megvalósító mulasztás az önálló képviselőt ellátó ügyvezető indítványozónak tudható be. Ezzel a Budaörsi Járásbíróság a kiterjesztő értelmezése során a Szabálysértési törvényt indokolás nélkül hagyta figyelmen kívül. Az Alkotmánybíróság úgy ítélte meg, hogy a támadott végzés a szabálysértési felelősség megállapítása alapjául szolgáló jogszabályi rendelkezéseket nem az Alaptörvénnyel összhangban álló értelmezéssel állapította meg.

[58] Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság a rendelkező részben foglaltak szerint alaptörvény-ellenesnek [az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésébe ütközőnek] találta, és így az Abtv. 43. § (1) bekezdése alapján a Budaörsi Járásbíróság 6.Szk.93/2024/2. számú végzését megsemmisítette.

- [59] 5. Tekintettel a Budaörsi Járásbíróság végzésének megsemmisítésére, az Alkotmánybíróság a kialakult gyakorlata alapján a XXVIII. cikk (4) bekezdésének sérelmét már nem vizsgálta.
- [60] 6. A fentiekkel együtt az Alkotmánybíróság azt is hangsúlyozza, hogy a Budaörsi Járásbíróság végzésének megsemmisítése nem zárja ki az indítványozó szabálysértési felelősségének megállapítását a megsemmisítés folytán megismételt eljárásban, amennyiben a Budaörsi Járásbíróság az alkotmányos követelményeknek figyelembevételével jár el.

Budapest, 2026. április 28.

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott

Dr. Kozma Ákos s. k.,
alkotmánybíró helyett

Dr. Patyi András s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó párhuzamos indokolása

- [61] A Határozat rendelkező részét támogatom, indokaim azonban eltérnek a Határozatban foglaltaktól.
- [62] Az Alkotmánybíróság „működése kezdetétől fogva következetes volt abban, hogy az alkotmányos büntetőjog követelményeit (így például az ártatlanság vélelmét vagy a *nullum crimen sine lege elvét*) kiterjesztette az ún. kriminális jellegű eljárásokra, köztük a szabálysértési jogra [...]” {18/2023. (VIII. 3.) AB határozat, Indokolás [38]}.

Értelmezésemben az Alaptörvény XXVIII. cikk (4) bekezdésébe foglalt, a *nullum crimen sine lege* elvét megfogalmazó alkotmányos szabály nem csupán a tilalmazott magatartások és a megvalósításuk miatt járó jogkövetkezmények észszerű előreláthatóságát biztosítja. E szabályból levezethető az is, hogy a felelősségre vonásnak minden elemében törvényesnek és törvényen alapulónak kell lennie. A felelősségre vonásnak kétséget kizáróan releváns szabálya magának az elkövetőnek a megjelölése: a normában egyértelműen meg kell határozni, hogy az adott magatartás/mulasztás miatt ki vonható felelősségre, és ez jogértelmezéssel, bizonyítással, (bírói) mérlegeléssel nem bővíthető a jogalkalmazás által. Az elkövetőt – jogi személlyel összefüggésbe hozható szabálysértés esetén is – a jogalkotónak kell megjelölnie. Az elkövető személye tekintetében alkalmazott kiterjesztő értelmezés tehát nem a *contra legem* jellege miatt, hanem azért alkotmányellenes, mert sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (4) bekezdését.

Budapest, 2026. április 28.

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró